

OBSAH

1 ÚVOD	7
2 KULTIVAČNÍ STANOVENÍ	9
2.1 Obecné zásady a principy	9
2.1.1 Zásady aseptické práce ve sterilním prostředí	9
2.1.2 Kultivační média	10
2.1.3 Techniky očkování a kultivace	11
2.1.4 Odběr a úprava vzorku	12
2.1.5 Vyjadřování výsledků mikrobiologických stanovení	13
2.2 Stanovení kultivovatelných mikroorganismů	14
2.3 Stanovení mikromycet	15
2.3.1 Přehled častých taxonů mikromycet	16
2.4 Stanovení koliformních bakterií	19
2.5 Stanovení termotolerantních koliformních bakterií a <i>Escherichia coli</i>	19
2.6 Stanovení koliformních bakterií a <i>Escherichia coli</i>	20
2.7 Stanovení intestinálních enterokoků	21
2.8 Stanovení anaerobních bakterií rodu <i>Clostridium</i>	22
2.9 Stanovení koagulázopozitivních stafylokoků	23
2.10 Stanovení bakterií rodu <i>Pseudomonas</i>	24
2.11 Další patogenní a hygienicky významné mikroorganismy	28
2.11.1 Bakterie z čeledi <i>Enterobacteriaceae</i>	28
2.11.2 Bakterie rodu <i>Campylobacter</i>	32
2.11.3 Bakterie rodu <i>Mycobacterium</i>	32
2.11.4 Bakterie rodu <i>Legionella</i>	33
2.11.5 Parazitičtí prvoci	35
2.12 Stanovení fyziologických skupin mikroorganismů	36
3 BIOCHEMICKÉ METODY	39
3.1 Metody IDEXX	39
3.2 Testy biochemické aktivity	41
3.2.1 MIKRO-la testy	41
3.3 Test citlivosti na antibiotika	44
3.4 Stanovení koncentrace chlorofylu- <i>a</i>	45
4 MIKROSKOPICKÁ STANOVENÍ	47
4.1 Stanovení biosestonu	48
4.1.1 Popis a specifikace mikroskopicky pozorovatelného biosestonu	49
4.1.1.1 Sinice a řasy	49
4.1.1.2 Prvoci a mnohobuněční	57
4.2 Stanovení abiosestonu	63
4.3 Stanovení objemové biomasy	65
4.4 Stanovení saprobního indexu	67
4.5 Stanovení nárostů	69

4.6	Stanovení fytoplanktonu za použití inverzní mikroskopie	71
4.7	Využití fytoplanktonu pro hodnocení stavu biotopu	72
4.8	Mikroskopické metody s fluorescenčním značením	76
5	METODY MOLEKULÁRNÍ BIOLOGIE	78
5.1	Fluorescenční <i>in situ</i> hybridizace (FISH)	79
5.1.1	Oligonukleotidové sondy	80
5.1.2	Fixace a hybridizace	80
5.1.3	Vyhodnocení metody FISH	81
5.1.4	Kvantifikace	82
5.1.5	Limitace metody a její modifikace	83
5.1.6	Využití FISH v technologii vody	84
5.2	Izolace nukleových kyselin	84
5.2.1	Měření koncentrace a čistoty nukleových kyselin	86
5.2.2	DNA nebo RNA?	86
5.3	Polymerázová řetězová reakce (PCR)	87
5.3.1	Oligonukleotidové primery	89
5.3.2	Inhibice PCR	89
5.3.3	Limitace metody a její modifikace	89
5.3.4	Kvantitativní PCR	90
5.4	Gelová elektroforéza	92
5.4.1	Agarózová gelová elektroforéza	92
5.4.2	Polyakrylamidová gelová elektroforéza	92
5.4.3	Obecný postup gelové elektroforézy	93
5.4.4	Denaturační gradientová gelová elektroforéza	95
5.5	Klonování	97
5.6	Sekvenování a analýza dat	98
5.6.1	Sangerovo sekvenování	98
5.6.2	Sekvenování nové generace	98
5.6.3	Veřejně dostupné databáze nukleotidových sekvencí	99
5.7	Průtoková cytometrie	100
5.8	MALDI-TOF hmotnostní spektrometrie	101
5.9	Porovnání diskutovaných metod	102
6	TOXIKOLOGICKÉ ZKOUŠKY	105
6.1	Charakteristika toxicity a účinků	105
6.2	Významné toxikanty v životním prostředí	107
6.3	Procesy bioakumulace, biosorpce a biokoncentrace	111
6.4	Oxidativní stres	112
6.5	Přehled zkoušek toxicity	112
6.5.1	Testy první generace	114
6.5.2	Testy druhé generace	116
6.5.3	Testy třetí generace	118
6.5.4	Testy čtvrté generace	119
6.5.5	Jednoduché a vícedruhové testy	119

6.6 Akvatické biotesty	120
6.6.1 Obecné zásady a principy	121
6.6.2 Testy s producenty	121
6.6.2.1 Inhibice růstu chlorokokálních řas	122
6.6.2.2 Inhibice růstu jednoděložných rostlin	123
6.6.3 Testy s konzumenty	124
6.6.3.1 Zkouška inhibice pohyblivosti perlooček	124
6.6.3.2 Stanovení akutní toxicity žábřonožek	125
6.6.3.3 Stanovení akutní toxicity vířníků	126
6.6.3.4 Test chronické toxicity na perloočkách	127
6.6.3.5 Testy chronické toxicity na vířnících	128
6.6.3.6 Stanovení akutní toxicity pro sladkovodní ryby	129
6.6.4 Testy s destruenty	130
6.7 Terestrické testy	131
6.8 Testy genotoxicity	132
7 APLIKACE BIOLOGICKÝCH METOD V AUDITECH SYSTÉMŮ	133
7.1 Biologický audit ve vodárenství	133
7.1.1 Zdroje surové vody	134
7.1.2 Technologie úpravy vody	136
7.1.3 Distribuce a akumulace pitné vody	137
7.1.4 Interpretace výsledků biologického rozboru	138
7.2 Biologický audit v čistírenství	140
7.2.1 Biologické hodnocení odpadních vod a odtoků z čistíren	140
7.2.2 Mikroskopické posouzení aktivačního procesu	142
7.2.3 Využití bioindikace při kontrole čistírenského procesu	144
7.3 Biologický audit chladicích okruhů	144
8 LITERATURA	147